

3.6.4. UDALERRIAK. HIRI-EKOLOGIA ETA MUGIKORTASUNA. BESTELAKO ZERBITZUAK.

MUGIKORTASUN JASANGARRIKO ZERBITZUA

HEZKUNTZA

BIZIKLETA IKASTETXEAN. Lehen eta Bigarren Hezkuntzako ikasleen ohiko joan-etorrietan mugikortasun jasagarria eta bizikletaren erabilera bultzatzea du helburu.

2017-2018 ikasturtea:

	<i>Lehen Hezkuntza</i>	Bigarren Hezkuntza	<i>Guztira</i>
<i>Ikastetxeak</i>	12	6	18
Taldeak	27	23	50
Ikasleak	578	534	1.112

2018-2019 ikasturtea:

	<i>Lehen Hezkuntza</i>	Bigarren Hezkuntza	<i>Guztira</i>
<i>Ikastetxeak</i>	0	2	2
Taldeak	0	26	26
Ikasleak	0	468	468

BIZIESKOLA EMAKUMEENDAKO. Bizikletan ibiltzen ez dakiten edo maiz ibiltzen ez diren emakumeei nahiz bizikletan maiz ibiltzen diren baina espaloitik soilik ibiltzen diren eta galtzadatik edo bizikleta-azpiegituretatik segurtasun osoz ibili nahi duten emakumeei zuzendutako ikastaroak dira. Ikastaro horiek emakumeendako dira bereziki; izan ere, Mugikortasuneko Zerbitzutik jasotako azken datuen arabera, bizikletan mugitzen diren pertsonen % 64 gizonak dira, eta % 36, berriz, emakumeak.

2018an, maiatzean eta urrian eskaini ziren ikastaro horiek.

		Saioak	Orduak	Onartuak	Itxarote-zerrenda
Hastapena	1. taldea	9	13,5	7	6
	2. taldea	9	13,5	7	10
Trebetasuna	3. taldea	9	13,5	7	5
	4. taldea	9	13,5	7	13
Guztira		36	54	28	34

		Saioak	Orduak	Onartuak	Itxarote-zerrenda
Hastapena	1. taldea	8	12	7	24
	2. taldea	8	12	7	16
Trebetasuna	3. taldea	8	12	7	6
	4. taldea	8	12	7	19
Guztira		32	48	28	65

HIRIKO TXIRRINDULARITZAKO TAILER PRAKTIKOAK. Bizikleta ibilgailu gisa hobeto ezagutzea izan zen tailer horien helburua. Hainbat alderdi landu ziren, hala nola bizikletaren mekanikari edo mantentze-lanei buruzko ezagutzak eta hiri-ibilbideak planifikatzea. Tailer horien eskaintza gizonendako zein emakumeendako zen. 60 plaza eskaini ziren (10 talde bakoitzean), eta % 75ekoa izan da bertaratzea.

TALDEAK / DATA	IZEN-EMATEAK PLAZAREKIN	ITXAROTE-ZE- RRENDAN	LAGUNTZA
EZAGUTU ZURE BIZIKLETA – Abenduak 13	10	5	8
EZAGUTU ZURE BIZIKLETA – Abenduak 14	10	0	9
IBILBIDE SEGURUAK – Abenduak 20	10	5	6
IBILBIDE SEGURUAK – Abenduak 21	9	0	7
SEGURTASUN-ELEMENTUAK – Abenduak 27	10	1	8
SEGURTASUN-ELEMENTUAK – Abenduak 28	8	0	5
Guztira	57	11	43

— ESPARRU PUBLIKOA ETA MUGIKORTASUNA

BIDEGORRIEN PLANA. 2017an beharrezkotzat jo zen plan berri bat idaztea, gure hiriko hirigintza-ordenamenduan azken urteetan izandako aldaketa guztiak bilduko zituen eta bidegorri-sare berri bat diseinatuko zuena 2022. urterako. 2018an egindako planaren 2. faseak proposatutako sarearen definitio zehatzena biltzen du, bai eta ezaugarri teknikoak, programazioa eta ezarpenerako plangintza ere.

AZPIEGITURAK

PIO XII.a 2018an, proiektu horrekin lotutako lanak obraren kontratazioan eta jarraipenean oinarritu ziren, bai eta herritarrei obra gauzatzeko aurreikuspenei buruzko informazioa emateko zereginetan ere, epeei, antolaketari eta aurreikusitako afekzioei dagokienez.

AUZOETAN JARDUTEKO PLANA. 2018an, auzoetako ekimenekin bat, korridore jasangarri berriak bultzatu dira Sanduzelaiko Juaristi Doktorearen, Labayen Doktorearen eta José Alfonso Doktorearen kaleek eta Txantreako Oibar eta Laguntzako Andre Maria kaleek osatutako ardatzen inguruan. Helburua da ibilgailuek okupatutako guneak berreskuratzea, auzotarrek erabil ditzaten.

— MUGIKORTASUN SEGURUKO PLANA

MUGIKORTASUNEKO UDAL-ORDENANTZA. Iruñeko Udalak beharrezkotzat jo zuen 2016an Mugikortasuneko Ordenantza berri bat idazteko lanak hastea, Iruñeko Trafikoko Udal Ordenantza, 2009koa, ordeztuko zuena. 2017an egindako idazketa-lanen ondoren, 2017ko abenduaren 18ko Osoko Bilkuraren erabakiaren bidez, mugikortasuna arautzen duen udal-ordenantzaren aldaketa onartu zen hasiera batez. NAO-n argitaratu zen 2018ko otsailaren 12an, eta jendaurreko kontsulta-aldia hasi. Aldi horretan, 4 instantzia jaso ziren, 43 artikulurekin. Alegazioak baloratu ondoren, 2018ko abenduan, Iruñeko Udalak Iruñeko Mugikortasuneko Ordenantza berriaren testua onartu zuen. Bertan, azken xedapen bat jasotzen da, indarrean sartzeko epea 6 hilabetez atzeratzen duena, 30 Hiriaren Plana idatzi ahal izateko.

OINEZKOEN PASABIDEAK. 2017an aztertutako oinezkoendako 100 pasabideez gain, 408 pasabide aztertu ziren 2018an; guztira, oinezkoendako 501 pasabide, 11 auzotan banatuta. Aztertutako oinezkoen pasabideetan oinarrituta, esku hartzeko plan bat ezarri da 2018an, lehen fasean eskola-inguruneen lehentasuna ematen diona. Eskola Ingurune Seguruaren Plan hori zenbait fasetan egingen da 2018-2019 aldian.

2018an, Iturrama auzoan, eskola-ingurune seguruaren esperientzia pilotua hasi zen, Amaiur eta Larraona ikastetxeetako eskola-bideen proiektuaren hasierarekin lotuta. Esperientzia pilotu horretan, Maeztu Pintorearen, Pedro I.aren eta Iturrama kaleen inguruan kokatutako 8 zebra-bidetan egin ziren jarduketak; hain zuzen, ingurune horretan daude Amaiur ikastola eta Larraona ikastetxea. Eskola Ingurune Seguruaren Plana bultzatzea erabaki da; hala, Iturramako esku-hartzea zabaldu, eta lehen eskola-korridore segurua diseinatu da Monjardín mendiaren kalean.

IBIZI-BIZIZ

BIZIKLETETARAKO APARKALEKUAK

- Egoiliarrendako aparkalekuak: 2018. urtearen amaieran, 517 aparkaleku zeuden egoiliarrendako. Alde Zaharrean, Descalzos kaleko aparkalekuak 124 plaza ditu; eta San Antonekoak, 59. Milagrosan, 158 plaza ditu egoiliarrendako aparkalekuak, eta Arrotxapean, 170.
- Txandakako aparkalekua Mendebaldean. Intelligent Parking SL enpresarekin egindako lankidetzaz hitzarmen bati esker, aparkatzeko 50 leku prestatu ziren. Erabili ahal izateko, alde aurretik izena eman edo identifikatu beharra zegoen, mugikorrendako aplikazio batean edo webgune batean. 2018ko irailean amaitu zen ebaluazio-aldia. Ebaluazio-aldian lortutako datuetatik ondorioztatzen da 427 erabiltzaile izan zirela, aparkalekua 10.508 aldiz erabili zela; gehien erabiltzen den ordua 19:00ak direla; hiru erabiltzailetik bi kode pertsonalarekin sartzen direla eta bitik bat aplikazioarekin. Batez besteko okupazioa 3,5 ordukoa izan da.
- Lur gaineko aparkalekuak. 2017an 450 plaza sortu ziren lur gainean plaza gutxien dituzten auzoetan, Sadar estadioan eta auzotarren hainbat eskaerari erantzuteko. 2018an, 2017an ebatzi gabeko auzoetako eskaerak aztertu dira, eta, gainera, arreta berezia jarri zaie ikastetxeen eskaerei. Guztira, 708 plaza berri sortu dira 2018an, horietatik 216 ikastetxeetan. 2017-2018 aldirako Aparkaleku Plana aplikatu den bi urte hauetan, 1.002 plaza sortu dira, guztira.

MUGIKORTASUNAREN ASTEA

Irailean, «Oinez, bizikletaz, villavesaz... konbinatu eta mugitu!» («A pie, en bici, en villavesa... combina y muévete!») lelopean, mugikortasunaren hilabetea zela eta, mugikortasunaren inguruko jarduerak antolatu ziren, bizikletaz egindako ibilbideekin, tailer mekanikoekin eta abarrekin. Programak Mugikortasunaren Europako Astearen ohiko edizioa barne hartzen zuen, irailaren 16tik 24ra, eta bere edukiak bi aste gehiagoz zabaltu zituen, hiriaren mugikortasun jasangarriaren aldeko apustua indartzeko. Gazteluko Plazan informazio-etxola bat jarri zen, eta 2.000 pertsonari eman zitzaion arreta. Larunbatean, hilak 15, bizikleta-martxa familiarra egin zen hirian zehar, eta 800 pertsonak hartu zuten parte. Horrez gain, hauek programatu ziren: dirurik gabeko bizikleta eta osagaien azoka txiki bat, bizikleta-ibilbide kultural bat, eta hainbat tailer helduendako bizieskolan eta bizitxokoan.

OSASUNAREN PREBENTZIOA

ELIKAGAIEN IKUSKAPENA

2018ko urtarilaren 1ean, Iruñeko industrien eta establezimenduen eroldaren arabera, honako hauek zeuden: ostalaritzako 975 establezimendu, 130 jangela kolektibo, 83 industria/lantegi /biltegizain, 1.191 elikagai-establezimendu eta elikagai-produktuekin lotutako bestelako 84 establezimendu edo jarduera iraunkor, bai eta jarduera ez-iraunkor batzuk ere. Horiei dagokienez, 2.544 ikuskatze egin dira 2018an, sanferminetan egindakoak barne.

2018an, NOPLOIk jakinarazita, alerta sanitarioko 36 egoeratan esku hartu zen, elikadura-establezimenduetan edo farmazietan banatutako elikagaiei eragiten zietenak.

Sanferminetan, ikuskaritza-zerbitzuek zaintza berezia antolatzen dute; hau da, kontrol sanitarioa egiteko eta laginak hartzeko bisitak egiten dira establezimendu ez-iraunkorretara eta, era berean, jaia egiten den lekuak ikuskatzen dira. Guztira, kontrol sanitarioko 96 esku-hartze egin ziren. Ostalaritzako eta elikadurako 90 jarduera ez-iraunkorren aholkularitza edo kontrola egin da, hainbat jai edo ospakizun direla eta (San Blas jaiak, auzoetako jaiak, azokak, ospakizunak, etxe erregionalak eta antzekoak). Gainera, 28 ziurtagiri egin dira Iruñean dauden elikagaien esportaziorako enpresetatik.

2018an 486 espediente ireki dira, ofizioz, elikagaien ikuskatzearekin lotuta. Horietatik, zehapen-espedientea hastea proposatu da 87 kasutan, eta gabeziak zuzentzeko errekerimendua egiteko 428 txosten izapidetu dira. Irekitako beste 79 espediente zerbitzuak kudeatutako hainbat gairi zegozkien (salaketak, alertak eta antzekoak).

Errekerimenduak	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zehatzaileak	512	432	543	540	428	486
Sancionadores	105	79	74	106	113	87

Elikagaien Ikuskaritzak elikadurarekin lotutako 45 salaketa bideratu zituen, partikularrenak, poliziaren esku-hartzeenak edo beste erakunde publiko batzuenak. Salaketa jartzeko arrazoi ohikoenak hauek izan ziren: instalazioetan eta ekipamenduetan gabeziak izatea (13), elikagaietan gabeziak izatea (12), elikagaien eta edarien informazioan eta etiketetan gabeziak izatea (7), elikagai-intoxikazioaren susmoa izatea (1), elikagaiekin lotutako jardunbide desegokiak izatea (2), eta beste arrazoi batzuk (11).

Zerbitzuak, 2018an, guztira 484 elikagai-lagin hartu ditu, gehienak urtearen hasieran Udal Laborategia-ekin batera ezarritako laginketa-programaren barruan.

Elikagai Ikuskaritzak 2013tik 2018ra bitartean hartutako elikagai-laginak

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Udal Laborategiarekin batera egindako programa	497	562	538	516	538	457
Beste batzuk	49	34	59	30	50	27
Guztira	546	596	597	546	588	484

Oharra: ez ditu barne hartzen frijigailuen olioaren konposatu polarren 11 neurketa.

Elikagaien Ikuskaritzako langileek Iruñeko elikadura-establezimendu eta -industrietan 2018an egindako ikuskatzeen kopurua aurreko urtekoaren antzekoa izan da (2.544 eta 2.538, hurrenez hurren).

ZOONOSIS

2018an, 259 txakur eta katu sartu dira Iruñeko Animalien Harrerarako Zentroan (AHZ).

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zakurrak	223	201	172	171	190	177
Katuak	82	63	36	35	37	82
GUZTIRA	305	264	208	206	227	259

259 animalietatik, 115 jabeei itzuli zitzaizkien. Horrez gain, 2018an, 125 animalia adoptatu ziren. Udalaren webgunean adopzioak egiteko orri espezifiko bat dago; han dago informazio guztia eta animalien argazkiak ikusteko aukera.

AHZn adoptatutako animaliak 2013tik 2018ra

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zakurrak	87	79	68	51	64	78
Katuak	52	49	27	25	24	47
Biak	139	128	95	76	88	125

Zehapen-espedienteak, animaliekin zerikusia duten arazoengatik (2013-2018)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zakurrak aske eramateagatik	51	93	114	69	128	109
Gorozkiak ez jasotzeagatik	21	27	12	17	21	13
Zakurrak egoera egokian ez edukitzeagatik	--	--	4*	5	6	3
Txertatze eta identifikazioarekin lotutako arau-hausteengatik	4	5	5*	3	8	9
APP araudia	33	32	49*	38*	64	50
Zakurrekin lotutako bestelako zehapenak	2	--	12*	16*	7	28
Bestelako animaliekin lotutako beste zehapen batzuk	1	7	6	4	1	--
Zergati guztiak	112	164	202	152	235	212

INGURUMEN-OSASUNA

Udal-erregistroan salaketak edo eskaerak aurkeztu dituzten herritarraren eskariei erantzuteaz arduratzen da, eta Udalaren esku-hartzea eskatzen du Osasun Ikuskaritzari dagokion gai espezifiko batean. Gainera, ofizioz garatzen ditu merkataritza-jardueren osasun-zaintzako programak eta/edo etengabe-ko osasun-hobekuntza sustatzeko zerbitzuak.

SALAKETAK. Herritarren salaketei dagokienez, egonkortasun erlatiboa izan du 2014-2017 aldiak. Hala ere, 2018an beherakada nabarmena izan du.

URTEA	KOPURUA, GUZTIRA	SALAKETA KOPURUA	ESKAERA KOPURUA	SORRARAZI- TAKO IKUS- KATZE KOP.	SORRARAZI- TAKO LAGIN KOP.
	105	38	64	179	17
2011	77	50	27	52	4
2012	68	28	40	46	4
2013	72	47	25	56	5
2014	57	34	22	32	1
2015	50	28	22	26	0
2016	54	36	18	36	2
2017	51	30	21	37	3
2018	36	26	10	57	4

OFIZIOZKO ZAINTEZA. 2018an garatutako osasun-zaintzako urteko programek zerikusia dute kontsumorako uraren, ibaiko uraren, igerilekuen, haurtzaindegien eta haur-eskolen zerbitzua-
ren, estetika eta garbitasun pertsonaleko lokalen eta merkataritza-lokalen kalitate sanita-
rioarekin.

URTEA	IKUSKATZEAK, GUZTI- RA	LAGINAK, GUZTIRA
2010	1655	1760
2011	1985	1806
2012	1728	1850
2013	1782	1677
2014	1772	1905
2015	1914	1790
2016	1904	1756
2017	1759	1761
2018	1941	1695

INGURUMEN-INGENIARITZA

Zerbitzua udal-mugarteko zarata-, usain-, ke- eta gas-emisioak kontrolatzeaz arduratzen da. Ofiziozko ikuskatzeak egiten ditu ostalaritzako lokaletan, saltoki handietan, industrietan eta beste batzuetan; eta Udaltzaingoak aurkeztutako zarata-salaketak izapidetzen ditu.

Año	2014	2015	2016	2017	2018
Salaketa kopurua	211	171	174	199	133
Ikuskatze kopurua	104	191	97	175	100

KUTSADURA AKUSTIKOAK ERAGINDAKO SALAKETAK

	2014	2015	2016	2017	2018
Tabernak	60	48	46	50	29
Auzotarrak	100	56	66	71	59
Beste batzuk	37	44	42	44	30
Kutsadura akustikoak eragindako salaketak	197	148	154	165	118

KUTSADURA ATMOSFERIKOAK ERAGINDAKO SALAKETAK

	2014	2015	2016	2017	2018
Kutsadura atmosferikoak eragindako salaketak (keak eta usainak)	11	23	20	19	15

OFIZIOZKO IKUSKATZEAK

	Urtea	2015	2016	2017	2018
Ostalaritzako ikuskatzeak	1207	1033	777	833	813
Bestelako ikuskatzeak (merkataritza, industria)	184	195	132	150	151
Guztira:	1391	1228	909	983	964

UDAL-LABORATEGIA

Iruñeko Udal Laborategiaren eginkizun nagusia elikagaiei eta ingurumenari buruzko laginen analisi kimikoak eta mikrobiologikoak egitea da; lagin horiek Elikagaien eta Ingurumen Osasunaren Ikuskaritzak hartutakoak dira, hiriko kontrol sanitarioaren barnean.

2018an, 1.731 kontrol egin ziren ostalaritzarekin eta elikadurarekin lotutako establezimenduetan saldutako edo egindako elikagaiak kontrolatzeko, Elikagaien Ikuskaritzarekin adostutako laginketa-programaren arabera.

Elikagai mota	Lagin kopurua	Saiakuntza kimikoak	Saiakuntza mikrobiologikoak	Guztira
Esnekiak	44	140	76	216
Haragikiak	78	332	72	404
Arrainkiak	47	95	16	111
Olioak eta gantzak	2	2	0	2
Gozokiak eta izotzak	14	90	28	118
Plater prestatuak eta aurrez prestatuak	114	124	220	344
Alergenoak	61	61	0	61
Beste askotariko produktu batzuk	139	358	117	475
Guztira	499	1202	529	1731

Ur-hornidurako lagina hartzeko 779 puntu ere kontrolatu zituzten: lorategietako, parkeetako eta ikastetxeetako iturri publikoak, patioak eta ikastetxeetako jantokiak urez hornitzeko guneak, haurtzaindegiak eta udal-eraikinetako lantokiak. Udal-mugarteko jolas-elkarte guztietako igerilekuetako –irekiak nahiz estaliak– uretako eta hidromasaje-ontzietako 241 lagin aztertu ziren. Eta Arga, Elorz eta Sadar ibaietako urak kontrolatu ziren, 19 lagin aztertuta.

	Laginak	Saiakuntza kimikoak	Saiakuntza mikrobiologikoak	Saiakuntzak guztira
Sareko ura	1513	14.564	4563	19127
Igerileku eta hidromasajeetako ura	241	2892	1687	4579
Ibaietako ura	19	209	57	266
Guztira	1773	17665	6307	23972

2018ko jarduera analitikoen laburpena

Jatorria	Lagin kopurua	Saiakuntza	Ensayos Microbiológicos	Total
Ingurumen Ikuskaritza	1.773	17665	6307	23972
Elikagai Ikuskaritza	499	1202	529	1731
Hirugarrenak	422	935	13	948
Kontrol analitikoa	388	930	506	1436
GUZTIRA	3082	20732	7355	28087

EPIDEMIOLOGÍA

Epidemiologia Zerbitzua Udalaren osasun-zerbitzu bat da, eta herritarren osasuna babestea eta sustatzea du helburu. Aire zabaleko ariketa sustatzeko programa bat du, ibilbide naturaletan barna ibiltzeko hastapen-saioekin. 2018an 21 irteera egin zituen guztira, eta 577 pertsonak hartu zuten parte. Ibilketa nordikoaren hastapeneko programan intentsitate desberdineko bi ibilbide mota eskaintzen ditu. Guztira, 482 pertsonak eman zuten izena. Osasuna sustatzeko jarduera horiek abiatu zirenetik, edizioak egin dira udaberrian nahiz udazkenean.

Urtea	Egun kopurea	Saioen aldia	Pertsona/Saio kopura	Eskainitakoen kopurua
2008	17	Septiembre-Noviembre	15	255
2009	10	Marzo-Mayo	22	241
2009	15	Septiembre-Noviembre	22	330
2010	8	Abril-Junio	30	240
2010	7	Octubre-Noviembre	30	210
2011	6	Abril-Mayo	30	180
2012	7	Abril-Mayo	28	196
2013	4	Mayo	28	112
2014	4	Mayo	28	112
2014	6	Septiembre-Octubre	28	168
2015	4	mayo	28	112
2016	12	Abril-junio	26	312
2016	4	mayo	29	116
2016	8	Septiembre-Noviembre	25	200
2016	5	octubre	25	125
2017	18	Septiembre-noviembre	28	504
2018	21	Abril-junio	28	577
2018	18	Septiembre-noviembre	28	482

Herritarren Arretarako Zerbitzuarekin elkarlanean, martxoaren 12tik ekainaren 28ra bitartean, Epidemiologia Zerbitzuak informazio-sistema aktibatu zuen hirian dauden landare-espezie nagusien polinizazio-maila ezagutzeko. 2018an, 1.404 pertsonak eman zuten izena, eta horietatik 81 herritar berriak ziren.

Polen-mailari buruzko informazioa jasotzen duen lagun kopurua

urtea	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Izena emandakoen kop.	330	236	362	530	846	1.035	1182	1.323	1.404

Udaberriak iraun bitartean, ez da arrisku-maila handiko asterik izan.

HIGIENE- ETA DESINFEKZIOKO-ZERBITZUA

Iruñeko Udalak arratoi-hiltzea eta desinfekzio-lanak egiten ditu hirian, eta, horiez gain, garbitasun-arloko zerbitzu publikoak ere eskaintzen ditu bainuetxe eta komun publikoen bitartez, besteak beste.

DESINFEKZIO-PARKEA

Desinfekzio-parkeak arratoi-hiltze, desinfekzio, intsektu-kentze eta usain-kentze lanak egiten ditu lokaletan eta bide publikoan, ofizioz zein partikularrek eskatuta.

ARRATOAK HILTZEA

Urtea	2016	2017	2018
Estolderia: erregistroak	1.146	1.394	3.008
Estolderia: ikuskatzeak	896	3.942	3.282
Arratoiak hiltzea bide publiko eta udal-eraikinetan	395	612	543
Arratoiak hiltzea (partikularrak)	417	78	74
Berrikuspenak (partikularrak)	302	21	0
Zerbitzuak, guztira	3.156	6.047	6.907

2018an, hiri osoan mantendu da estolderiako arratoiak hiltzeko prozesu berria; 2016an ezarri zen sistema hori. Garestia izan zen sistema hori ezarri eta prestatzea.

INTSEKTUAK HILTZEAK

Urtea	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Intsektuak hiltzea (partikularrak)	112	97	129	150	152	192
Ikastetxeak eta haur-eskolak	38	40	35	41	43	40
Udal-egoitzak	428	453	307	270	314	514
Bainu-etxeak eta komun publikoak	166	166	167	169	55	15
Zerbitzuak, guztira	754	760	641	630	564	761

ELTXO TIGREA (AEDES ALBOPICTUS)

Eltxoak harrapatzeko tranpak instalatzeko eta biltzeko sistema 2018ko maiatzaren 14tik urriaren 29ra bitartean gauzatu zen. Guztira, 12 aste zainketa egiten. Zainketa hamabost egunean behin egiten da, udal-mugartean eta inguruetan banatutako eltxoak harrapatzeko hamar tranpetan.

LIZTORTZAR ASIARRA (VESPA VELUTINA)

2018ko maiatzaren 2tik (ziklo-hasierako lehen habi primarioa hauteman zen eguna) 2018ko urriaren 23ra bitartean (egun horretan sartu zen aire artikoko lehen masa, eta Iruñeko tenperaturak 0 °C-ra jaitsi ziren, 8 °C-ko maximoekin), guztira, 48 habi hauteman ziren (32 kendu zituzten langile gaituek; 10 habi kimikoki hustu ziren, intsektizidak erabilia; 3 habi aurreko urteetan hustutakoak ziren; eta 3 habi ez ziren erretiratu eskuragarri zeuden bitartekoen ondorioz, baina arriskutsuak ziren biztanleendako). Bigarren aldian, 2018ko urriaren 23tik 31ra bitartean, 37 habi hauteman ziren (31, markatutako zuhaitzetan; 5, zerbitzuak identifikatu eta kontrolatuak; eta 1 erretiratu).

2018. urtearen hasieran, 3 tranpa jarri ziren hilerrian, proba modura, eta 10 erregina atzeman ziren; beraz, tranpak eraginkorrak izaten ahal direla egiaztatu zen.

KOMUN PUBLIKOAK

Ekainaren 17tik 23ra bitartean eta abenduaren 9tik 15era bitartean, kontrolak egin ziren komun tradizioaletan, zerbitzu horiek zenbat pertsonak erabiltzen dituzten jakiteko:

Número de usos en cada aseo tradicional

Komunak 2018. urtean	Ekainak 17-23	Abenduak 9-15	Batezbestekoa	Urteko estimazioa
Sarasate pasealekua	6.056	5.801	5.929	308.308
Antoniutti parkea	3.433	2.724	3.079	160.108
Basotxo	5.314	4.633	4.974	258.648
Ziudadela	3.142	2.030	2.586	134.472
Foruen plaza	3.835	3.995	3.915	203.580
Gurutzeko plaza	3.871	3.786	3.829	199.108
Gazteluko plaza	9.910	8.197	9.054	470.808
Munduaren parkea	1.884	1.126	1.505	78.260
Media Luna parkea	2.211	1054	1.633	84.916
Landaben	442	498	470	20.680
Guztira	40.098	33.844	36.971	1.918.888

Garbiketa automatikoko komunen erabilerak

Urtea	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gazteluko plaza	37.159	40.333	39.488	42.777	40.299	31.945
Sanduzelai*	13.758	13.813	14.756	Sin datos	Sin datos	Sin datos
Magdalenako zubia*	13.896	13.842	14.120	Sin datos	Sin datos	Sin datos
Runako parkea*	13.432	11.077	14.462	15.122	12.975	18.896
Maiteminduen parkea*	12.593	13.432	10.386	7.977	9.099	10.123
Mendillorri ikastetxea	8.869	7.914	8.119	10.093	7.366	7.608
Mendillorriko aintzira	4.218	4.111	4.538	4.563	5.617	4.524
Karrikiri*	4.775	5.307	5.070	4.279	Sin datos	3.507
Felisa Munárriz plaza	9.947	10.649	6.994	7.401	5.833	5.987
Sarasate pasealekua	33.282	33.586	31.447	27.686	34.846	35.057
La Olivako Monasterioa	22.371	23.160	23.782	23.568	Sin datos	Sin datos
Ibarbidea	17.892	10.319	10.377	9.681	9.041	Sin datos
Gartzia Naiarakoaren pasealekua	21.896	22.398	22.195	12.603	Sin datos	21.285
Serafín Olave	18.940	23.201	23.147	22.959	23.795	23.489
Ilargi Enea parkea*	6.004	4.372	6.900	5.818	7.698	5.188
Karlos III.a	15.489	20.034	24.377	31.512	36.427	34.187
Elío epailearen plaza	6.844	6.024	3.428	4.463	5.609	6.419
Martzilla monasterioa	5.247	5.972	4.436	4.690	4.327	7.307
Viñaburu-Ospitaleak	3.736	3.815	2.977	2.867	2.874	2.844
Turrillas plaza	4.396	6.368	6.408	6.050	6.914	7.176
Gares plaza	4.951	5.583	6.271	5.604	5.846	5.709
Erriberri	4.646	6.538	7.200	7.271	7.408	6.485
San Frantzisko		25.916	36.901	36.187	41.667	30.269
Alfredo Landa-Lezkairu		8.942	12.955	12.779	8.587	Sin datos
Sandua pasealekua			4.938	10.046	9.954	12.429
Taxoare					3.871	1.552
Guztira	284.341	326.706	345.672	315.996	290.053	281.986

BAINU-ETXEA ETA ANTONIUTTIKO DUTXAK

Hiriak bainu-etxe bat du Eslava kaleko 9 zenbakian; ur beroz hornitutako instalazioak ditu, eta zortzi dutxa-kabina, sei bainugela (desgaitasunen bat duten pertsonak erabiltzeko egokitutako bi), hiru garbigailu eta hiru lehorgailu. Horrez gain, haiek modu egokian erabiltzeko tresna guztiak.

Dutxen erabileren joera

Urtea	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gizarte-zerbitzuetako dutxa kop.	809	741	678	768	956	900
Dutxak, guztira	8.123	7.190	6.963	7.153	6.667	7.347
Bainu kopurua	11	4	1	24	19	6
Dutxak eta bainuak, guztira	8.134	7.194	6.964	7.177	6.686	7.353

Garbiketa eta lehorketa kopurua

Urtea	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gizarte-zerbitzuetako garbiketa kop.	370	571	865	783	905	808
Garbiketak, guztira	1.095	1.240	1.545	1.615	1.659	1.542
Gizarte-zerbitzuetako lehorketa kop.	370	571	865	783	905	808
Lehorketak, guztira	942	1.142	1.477	1.488	1.565	1.473
Garbiketak eta lehorketak, guztira	2.037	2.382	3.022	3.103	3.224	3.015

6 dutxa daude Antoniuttiko dutxa-zerbitzuan. Sanferminetan soilik irekitzen dira horiek publikoarendako, zona horretan ezartzen diren ferietako langileei zerbitzu emateko.

Urtea	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dutxa kopurua	1.689	776	1089	1.090	914	1.092

XIRINGEN BILKETA

Bide publikoan utzitako xiringak jasotzea eta deuseztatzea da zerbitzu honen eginkizuna, hondakin sanitarioen bidez ustekabeen gaixotasunak transmititzeko aukerarik izan ez dadin. Gaur egun, garbi-keta automatikoko komunak dira xiringak aurkitzeko aukerarik handieneko lekuak.

Bide publikoan bildutako xiringak

Urtea	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Urtarrila	5	9	5	4	0	1
Otsaila	24	17	7	1	0	14
Martxoa	13	3	8	2	1	6
Apirila	6	4	5	5	8	0
Maiatza	24	10	6	3	5	5
Ekaina	57	7	0	2	9	2
Uztaila	22	16	0	3	3	1
Abuztua	9	15	1	5	12	1
Iraila	5	6	0	9	7	0
Urria	16	2	2	3	1	12
Azaroa	15	0	3	0	0	0
Abendua	2	3	5	7	6	1
Guztira	198	92	42	44	52	43

UDAL-HILERRIA

Eramandako hilotzen kopuruak gora egin du (% 4,79) aurreko urtearekin alderatuta, baita errauste kopuruak ere (% 6,79); nitxo kopurua jaitsi egin da (% 4,45), panteoien kopuruak behera egin du (% 1,64) eta lurrezko hobien kopuruak gora egin du (% 33,33). Errausteen ehunekoa % 77,45era iritsi zen urtean zehar, eta pixka bat handitu zen aurreko urtearekin (% 76) alderatuta. Urtea amaitzean, 3.346 nitxo genituen hutsik, aurreko urtean baino 252 gehiago (lau metro baino gehiagoko altuera duten nitxo hutsak erabileratik kendu dira), 34 lurrezko hilobi eta 123 kolunbario hutsik (haietako 95, errauts-kutxendako).

Iruñeko hilerriko ehorzteak. Bilakaera

Tipo de inhumaciones	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nitxoak	481	500	457	427	435	420
Lurra	19	20	15	8	24	32
Panteoia	189	234	214	184	183	180
Gorpu-errasketak	1568	1786	1888	2078	2033	2171
Guztira	2.257	2.540	2.573	2.697	2.675	2.803

Iruñeko hilerriko ehorzteak. Bilakaera

Desobiratze motak	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Beste hilerri bat	254	84	9	19	25	16
Hezurtegi komuna	675	795	681	803	592	643
Berrehorzketak	139	106	127	136	126	126
Gorpuzkien errausketa	328	240	277	261	238	206
Guztira	1.396	1.225	1094	1219	981	991

Iruñeko hilerrian ehortzitako kanpotarrak

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Iruñerriko herrietakoak	384	510	485	520	538	442	519
Nafarroako beste herri batzuetakoak	345	372	397	479	555	543	542
Beste probintzia batzuetakoak	39	60	66	52	80	73	79
Guztira	768	942	948	1052	1173	1058	1140